

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR : D. CHEBAPCI

APARE ODATĂ PE
SĂPTĂMÂNĂ

PROPRIETAR : I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an . . . . . 30 Lei
Pe 6 luni . . . . . 16 >
Pe 3 luni . . . . . 8 >

Studenții plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă portul

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REPRODUCȚIA INTERZISĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUCURESCI

91,— Căminul Dămboviței —91.

Vis-a-vis de Palatul Justiției

Un număr vechi 2 Lei

Cine primește două numere consecutive din acest ziar se consideră ca abonat.

SUMAR

Cererea reconvențională (urmare) de D. Chebapci.

Jurisprudența română :

Curtea de apel din București, secțiunea III : Ministerul de război cu Maior Ilie Tudorache.

Tribunalul județului Ilfov secția I : Maiorul Tudorache Ilie cu Ministerul de Război.

Informațiuni.— Bibliografie.

CEREREA RECONVENȚIONALĂ

(URMARE) (1)

Admisibilitatea cererii reconvenționale, modul de a o judeca, momentul în care se introduce, natura ei, adică, dacă se consideră ca un mijloc de apărare, ori ca o acțiune deosebită de cererea principală, cu care nu formează un ce indivizibil, au dat loc, în aplicațiune, la greutăți mari, din care pricină, s'a ivit controverse; s'a produs mai multe sisteme, și s'a stărnit o vie discuțiune, atât în Camera din Franța, în 1838, cât și în aceea din Belgia în 1873.

În privința admisibilității ei, și acum există neînțelegere între comentatori, ne potriviri, între decisiunile pronunțate de deosebitele Curți. Ne înțelegerea vine de acolo că unii admit cererea reconvențională numai atuncea când ea purcede din acelaș fapt, din acelaș act juridic, *ex eadem causă*, din care ar porni cererea principală, bună oră, pretențiunile reciproce isvorite din contractul de

închiriere, între proprietar și chiriaș. Alții însă sunt de părere a se admite cererea reconvențională, și atuncea când pretențiunile nu isvorăsc din acelaș raport juridic, *ex dispari causă*, cum cazul în care reclamantul pretinde plata unei sumi, preț al unui obiect vândut și predat, iar pârâțul, prin acțiunea reconvențională, cere daune provenite din un delict civil.

În legătură, cu cazurile de mai sus, se găsesc și următoarele: A, reclamă dinaintea tribunalului de comerț, o sumă de bani ce i s'ar datori de către B, din o daraveră neguțătorească; iar acesta cere plata unui legat. De asemenea când pretinde o sumă de bani din un împrumut; pârâțul reclamă daune interese din un delict, ca acel de clevetire.

Părerea, în general primită, de doctrină și jurisprudență, este că cererea reconvențională, trebuie admisă, atât când purcede *ex eadem causă*, cât și atuncea când provine *ex dispari causă*, numai să aibă de scop a înlătura, în totul sau în parte, cererea principală sau de a îi restringe efectele. Curtea de apel din Bordeaux, prin o decisiune din 1849¹⁾, au admis că se poate face o cerere reconvențională, la acțiunea de revendicare, cerându-se prin ea ca, în caz de a se găsi întemeiată cererea principală, să i se recunoască, un drept de servitute. Prin aceasta se micșorează efectul acțiunii principale.

Se mai poate face cerere reconvențională de separațiune de corp de către femeia ce e acționată

¹⁾ A se vedea începutul publicat în No. 2 și 4.

¹⁾ Reprodușă de d-l De Paepe, v. 2, p. 195.

în principal să reintegreze domiciliul conjugal (Nancy, 21 Ianuarie 1858. Sirey 58, 2, 75). Cererea de retract litigios (Sirey. 1858, 2, 266. Troplony Vente, tom. 2, No. 987; Duvergier, tom. 2, No. 375). D-l De Paepe citează o decisiune din 1844, a Curții de Casație din Franța prin carea hotărâște că pârâtul, la o acțiune posesorie, poate forma cerere reconvențională dinaintea judecătorului de pace pentru revendicare, dacă această acțiune este de competența sa.

În numărul 2 al acestui ziar, am reprodus două decisiuni a Inaltei Curții de Casație, în care, de și nu se arată în mod doctrinal, când este admisibilă cererea reconvențională, totuși se pune, următorul principiu: a nimici or a micșora efectele cererii principale, fără privire la aceea că isvoresc sau nu *ex eadem causâ*. În aceasta, Curtea noastră de Casație, s'a conformat doctrinei și jurisprudenței din Franța și Belgia.

În Belgia, d-l Thonissent, în raportul făcut în camera deputaților, asupra dispozițiunii art. 37, zicea:

«Că cererile să procedă din aceleași cauze sau să devine din cauze deosebite, ca o conexitate mai mult sau mai puțin strînsă să existe sau să nu existe între ele, aceeași regulă simplă și sigură va primi aplicațiunea sa. Pentru a ști dacă există dreptul de apel, vor trebui tot-d'a-una să se procedă la aprecierea izolată a pretențiunilor respective a litiganților 1)».

Până când se poate introduce o cerere reconvențională? Am zis că ea tinde ori la nimicirea în totul a acțiunii principale ori la micșorarea ei. De aici urmează că tinzând a lovi, în chiar fundamentul dreptului ce se reclamă prin acțiunea principală, poate să se introducă în ori-ce stare a procesului, căci apărarea se face ori în potriva întregii cereri, ori să caută prin ea a se reduce cererea principală.

Să luăm un exemplu: *A.* chiamă în judecată pe *B.* spre a îi plăti o sumă de bani, și dobîndește, în lipsa pârâtului o hotărîre câștigătoare; acesta face opozițiune, și, la ziua de înfațișare, introduce o cerere reconvențională. Ce va face instanța judecătorească, o va admite sau nu? Presupuneți acum că pârâtul s'a înfațișat, că, discutându-se contradictoriu, tribunalul a rânduit o cercetare locală sau o expertisă. Putea va pârâtul

la noua înfațișare, să introducă cererea reconvențională?

În dreptul vechi francez se făcea deosebirea între cazul în care cererea reconvențională se introducea înainte de *litis-contestatio* și între acela în care se introducea după. Unii nu admiteau cererea reconvențională după *litis-contestatio*, pe când alții o admiteau. Părerea din urmă a prevalat și cererea reconvențională era admisă *et post litem contestatam*.

În codicele de procedură civilă nu găsim vre-o dispozițiune în privința regulării momentului, până în care, pârâtul ar putea face cerere reconvențională. Răzimați însă pe tradițiune, pe scopul la care tinde această cerere, pe dispozițiunea art. 327, pr. civ., care ne dă un argument *à fortiori* putem, cu siguranță decide, că ea se poate introduce în ambele cazuri de mai sus. Pentru primul caz mai ales, nici nu avem nevoie a ne raporta la tradițiune sau la dispozițiunea art. 327, căci după art. 154, pr. civ., când opozițiunea se declară admisibilă, prima hotărîre este desființată, și pricina se ia de la început.

Din punct de vedere a caracterului cererei reconvențională, doctrina și jurisprudența din Franța și Belgia, nu admit cererea reconvențională, când judecătorul nu e competent a o judeca din cauza materiei. Ast-fel când, în un proces civil, se introduce o cerere reconvențională ce purcede din un fapt de comerț, tribunalul nu poate primi această cerere și vice-versa, când se introduce o acțiune reconvențională din un fapt de natură civilă înaintea unui tribunal de comerț.

Ce se va hotări în cazul în care s'ar introduce o cerere reconvențională, în un proces ce este a se judeca în mod sumar, de urgență, cum sunt contestațiunile la esecutiune?

În codicele de procedură francesă se află dispozițiunea art. 465 care arată cum trebuiesc judecate afacerile sumare.

În codicele nostru de procedură civilă nu avem nici o regulă în privința aceasta. Tot ce se găsește, sunt deosebite dispozițiuni, prin care se dă judecătorilor dreptul de a acorda termene de urgență.

Prin legea secțiunii vacanțelor s'a determinat

1) De Paepe, vol II, p. 204, după Cloes. Comentoriu No. 151, p. 127, No. 2112, p. 183.

pricinelor urgente ce au a se judeca în timpul vacanțelor.

Prin art. 400 pr. civ., se arată că contestațiunile la execuțiune se judecă cu precădere și de urgență.

În Franța și Belgia se face deosebire între pricinile sumare din cauza urgenței, și acelea care se socotesc astfel din modicitatea interesului său a condițiunii litiganților (*breves lites, villium personarum causae*¹⁾, cum sunt acele venite la judecătorii comunale.

Pentru cele dintâi nu admit ca cererea reconvențională să fie instruită și judecată tot de odată. Motivul este întemeiat, căci, când legiuitorul a considerat unele materii ca trebuind a fi judecate de urgență, el a admis, în favoarea lor, o excepțiune la dreptul comun, prescurtând termenile tocmai din pricină că ele nu suferă întârziere. În favoarea pricinilor de asemenea natură, legea a luat și alte dispozițiuni, cum este aceea a art. 129, care acordă execuțiunea provisorie.

Pentru afacerile care nu sunt sumare din cauza urgenței, cererile reconvenționale sunt admisibile. Judecata acestor cereri se va face, în mod sumar, când și cererea reconvențională are acest caracter; în cas contrar însă se instruesc și se judecă după procedura ordinară. Acesta este părerea care a predominat, formulată de Benech: când se află conflict între ordinar și sumar, ordinarul absoarbe sumarul. În acest cas însă, curtea de casațiune din Franța a stabilit că dacă pârâitul la o afacere sumară, opune în compensațiune o creanță a cărui liquiditate, pretinde o instrucțiune mai îndelungată, judecătorul va putea să-l trimeată a intenta o acțiune deosibită²⁾.

D. De Paepe nu admite părerea emisă de Benech și Templier, că în cazul în care judecătorul ar crede util și necesar de a menține unitatea instrucțiunii, să aibă dreptul de a ridica cererii principale caracterul său de cauză sumară ce o ține de la lege, pentru a o supune cu cererea reconvențională la procedura ordinară:

«Ar fi contrar legii care determină, care sunt afacerile sumare, a sacrifica interesul reclamantului, pentru acela al pârâtitului.

„Noi nu putem să o admitem chiar când afacerile

sumare nu sunt urgente. Legea nu face nici o deosebire. În acest caz, ca în cazul contrar, ea acordă reclamantului beneficiul unei instrucțiuni mai expeditivă și mai puțin costisitoare».

«La urmă, pârâitul nu este nici o dată vătămat: dacă judecarea cererii sale reconvenționale este întârziată prin disjuncțiunea cauzelor; el totuși poate valorifica drepturile sale în potriiva cererii originare toate excepțiunile sale».

Am arătat că, în codicele de procedură, sunt considerate ca afaceri urgente: contestațiunile la execuțiune (art. 400); că ele să judecă cu precădere și de urgență, fără drept de opoziție, ci nu numai cu apel, care este de o lună, și curge de la pronunțarea hotărârei, iar nu de la comunicarea ei.

Să studiam, dacă în materie de execuțiune silită, se pot introduce cereri reconvenționale, fie, sub forma unei contestațiuni principale sau incidente, fie ca apărare la o contestațiune introdusă.

În dreptul canonic regula era aceasta: *Reconventio non admittitur in causis executivis*. Tot ast-fel și în vechiul drept frances, *executio per reconventionem retardari non debet*.¹⁾

Dalloz susține că, în codicele de procedură civilă francesă, s'a reprodus vechia doctrină, ast-fel că în legislațiunea actuală, nu se poate introduce o cerere reconvențională.

În potriiva acestei păreri să ridică Templier,²⁾ și analizează cesiunea, atât pentru cazul în care cererea reconvențională purcede *ex eadem causâ*, cât și când purcede *ex diversâ causâ*. Când cererea reconvențională isvorăște *ex eadem causâ*, ea trebuie primită, zice autorul, pentru că reclamantul nu poate pune în executare un titlu pe care el însuși nu l'execută. La Romani, în un asemenea caz, pârâitul putea opune cu succes, *exceptio non adimpleti contractus*.³⁾ D-nu De Paepe raportează după Dalloz, o decisiune a Curței de Casație d'n Franța din 29 Noembrie 1832, prin care se hotărăște că pârâitul poate nu numai să opună excepțiunea *non adimpleti contractus*, dar să ceară încă ca creditorul urmărit să fie condamnat a executa propriile sale obligațiuni. Curtea din Rouen judecase că locatarul a cărui mobile fusese sechestrate pentru plata chiriei, putuse cere, prin acțiune reconvențională, de a i opune în compensațiune, fixarea indemnitației ce i se datorea de

¹⁾ După d. De Paepe.

²⁾ Templier, 113.

³⁾ *Competence civile des tribunaux d'arrondissement* No. 256.

¹⁾ Cod. Just. *nisi breves*. ad. Lg. 3. Novella Just XVII c. 3.

²⁾ În acest sens D. Paepe.

către proprietar, pentru întreruperea în folosința bunului. Curtea de casație, judecând recursul făcut în potriua acelei decisiuni, îl respinge, dând următoarele considerente:

«Că hotărârea atacată nu a recunoscut puterea și efectele unui act autentic, dar că ea a determinat numai chipul cu care acest act trebuia să fie executat, după convențiunile părților, și după faptele și împrejurările priciniei».

Când însă cererea reconvențională provine *ex diversâ causâ* și resolvirea ei ar cere o instrucțiune mai îndelungată, autorii propun, că ea să fie despărțită și judecată deosebit. Ei amintesc o dispozițiune din proiectul de revisuire a codicelui de procedură civilă din Belgia din 1869, în cuprindere: «*Dacă e de natură a aduce întârzieri la judecarea cererei principale, amândouă cererile vor fi judecate separat*».

Nu vom face nici o observațiune asupra sistemelor adoptate de doctrina și jurisprudența din Franța și Belgia, raportate mai sus; gândul nostru este mai mult de a putea stabili, cum trebuie să se resolve deosebitele cazuri, în procedura noastră carea, dacă în materie reconvențională, a fost reprodus în art. 327, art. 464 fr.; în materie de execuțiune silită a fost imprimat toate dispozițiunile sale din codicele de procedură a cantonului de Geneva, în care nu găsim vre un text privitor la cererea reconvențională.

În volumul al II-lea¹⁾ de procedură civilă, enumerând cazurile în care însăși partea condamnată poate face contestațiune la o hotărâre ce se execută, am arătat, printre altele, și cazul în care debitorul urmărit, poate să se opună la execuțiune, invocând compensațiunea.

Spre a cunoaște dacă este admisibilă ori nu, cererea reconvențională în materie de execuțiune silită, trebuie să ne referim la articolii 371, 399, 400, 428, 451, 455, 461, 463, 480, 525, și 530 pr. civ.

Din cuprinderea articolilor 379, 455 și 480, execuțiunea silită, poprirea, urmărirea veniturilor unui imobil, se poate face pentru cea dintâi: în virtutea unei hotărâri judecătorești investită cu formula esecutorie sau a unui titlu esecutoriu; iar cele două din urmă se pot face și în virtutea unui titlu neesecutoriu sau a unui act sub-semnată privată²⁾.

¹⁾ *Tratat Teoretic și Practic de Procedura Civilă: Execuțiunea silită*, vol. II, No. 116 p. 119.

²⁾ În volumul II de Pr. Civ. No. 210, p. 259—263 am arătat că poprirea este un act de execuțiune, și nici de cum o măsură conservatoare, cum a decis Curtea de Casație,

Formula esecutorie se aplică pe actele autentice ce sunt exigibile, art. 20 din legea de autentificarea actelor.

Când urmărirea silită se exercită, în virtutea unui act autentic investit cu formula esecutorie, dacă acela nu este o creanță hipotecară, cazul mai ales visat de art. 20, ci un contract de vânzare, arendare sau închiriere, or un testament autentic, în care se cuprinde sarcina, pentru moștenitor, de a plăti un legat; în aceste cazuri se pot ivi pretențiuni și din partea celor urmăriți. Ast-fel arendașul ori chiriașul, poate să aibă și el pretențiuni, cum acelea că proprietarul nu îi a fost garantat întreaga sa parte din folosința lucrului închiriat ori arendat, că nu îi a fost făcut reparațiunile necesare; în un cuvânt, că el opune excepțiunea aceasta: Înainte de a mă constringe la îndeplinirea obligațiunei ce am contractat către d-ta, îndeplinește mai întâi obligațiunea ce ai contractat-o către mine, pentru că alt-fel obligațiunea mea ar fi lipsită de cauză, căci dacă m'am obligat a-ți plăti o sumă de bani, am făcut aceasta numai în schimbul unei obligațiuni reciproce luate de d-ta, întru a mă face să mă folosesc de lucru, sau plătește și d-ta daunele ce le am avut din acelaș act cu care mă execuți.

(Va urma)

D. Chebacpi.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

CURTEA DE APPEL DIN BUCUREȘTI, SECȚIUNEA III

Audiența de la 17 Decembrie 1896

Președenția D-lui G. N. BAGDAT, Președinte

Decisiunea civilă No. 282

Ministerul de Resbel cu Maior Ilie Tudorache

Pensiuni. — Pensiuni militare. — Dacă cei-ce a fost servit și subt regulamentul organic și sub legea pensiunilor din 1868, pot lua două pensiuni sau numai una singură.

Ofițerul pus la retragere din oficiu pentru limită de vârstă. — Etatea arătată în controalele armatei. — Cine trebuie să dovedească contrariul combaterii din controale. — Dacă ofițerul pus la retragere, din oficiu poate cere despăgubiri Ministeriului de resbel căci a fost pus în retragere conform cu legea.

Timbru. — Dacă statul fiind reclamant și câștigă, părătul trebuie condamnat din oficiu la plata taxelor de timbru.

Apel. — Dacă și în apel, când statul apelant câștigă, partea care perde trebuie condamnată la plata taxelor de timbru.

1) *Legea pensiunilor din 1868 a creat două mari categorii de funcționari pensionari; unii care ar voi să se mulțumescă pe pensiunea ce li s'ar fi cuvenit, dacă regulamentul organic ar mai fi fost în vigoare, și*

alții care ar voi să beneficieze de dispozițiunile nouei legi, însă prin nici o dispozițiune a sa, acea lege n'a creat o a treia categorie, și anume a acelor care ar putea avea două pensii, una pentru timpul servit sub zisul regulament, și alta pentru timpul servit sub legea din 1868.

Ast-fel militarul care la punerea în aplicare a legii pensiunilor din 1868 și-a constatat anii serviți sub regulamentul organic, și a continuat a servi în armata și sub legea pensiunilor din 1868, nu poate lua două pensii; una pentru timpul servit sub regulamentul organic și una pentru timpul servit sub legea din 1868 el ne având drept de cât de a reuni anii serviți sub regulamentul organic cu anii serviți sub legea din 1868 și a lua o singură pensie pentru tot acest timp.

2). Oficerul care pretinde că n'are etatea ce i se prevede în controalele armatei și că rău ar fi fost trecut la retragere din oficiu pentru limită de vârstă, trebuie să dovedească cu acte în regulă, nu cu bilete de botez fără sigiliul bisericești și fără vre-o semnătură legalizată că nu are etatea ce i se atribue în controalele armatei.

3) Punerea la retragere a unui ofițer pentru limită de vârstă nu dă drept acestuia să ceară daune interese dacă această punere la retragere s'a făcut conform cu legea.

4). Când statul reclamant câștigă procesul contra părții pârte, atunci pârțile trebuie să fie condamnat din oficiu să plătească fiscului indemnizația taxelor de timbru ce ar fi trebuit să plătească reclamantul dacă n'ar fi fost statul.

Tot ast-fel se întâmplă și când statul apelant, de și n'a fost reclamant la prima instanță, câștigă apelul, cas în care partea care a pierdut în apel, de și reclamant la prima instanță, trebuie totuși să fie condamnat la plata taxelor de timbru ce ar fi trebuit pentru apel dacă apelant n'ar fi fost statul.

S'a ascultat: d-nii avocați Ștefan Șoimescu, din partea d-lui Maior Tudorache Ilie, și G. Pârvolescu, din partea Ministerului de resbel-

Curtea, deliberând

Având în vedere apelurile făcute, de o parte de Ministerul de Resbel și de alta de Maiorul în retragere Ilie Tudorache, contra sentinței No. 17 din 1896 a tribunalului Ilfov, secția I, prin care sentința se admite cererea numitului Maior, de a-i se adăuga la pensia acordată de Ministerul de Resbel încă câte 92 lei și 74 b. pe lună, și se respinge cererea de daune interese formulată contra Ministerului de resbel de același reclamant;

Având în vedere sentința apelată, actele prezentate în instanță, susținerile orale ale părților și concluziunile lor scrise;

Având în vedere că acțiunea intentată de Maiorul în retragere Ilie Tudorache în contra Ministerului de Resbel și admisă în totul prin sentința apelată, se bazează pe faptul că numitul Maior făcându-și să-i se constate la

1868, în termenul prevăzut de lege, timpul servit de dânsul sub imperiul regulamentului organic și cuantumul de pensie ce se cuvenea, a mai continuat a servi statului până în anul 1890 Februarie 1, când a fost pus la retragere, și că ast-fel i se cuvine două pensii: una de 172 lei și 82 bani pentru timpul de 17 ani, 7 luni, și 29 zile, servit sub Regulamentul Organic, și alta de 369 lei și bani 98 pe lună, pentru timpul servit de la 15 Februarie 1868, până la 1 Februarie 1890, sa în total, 492 lei și 74 bani mensual, iar nu numai 400 lei cât i sa recunoscut de Ministerul de resbel;

Având în vedere că Maiorul Ilie Tudorache fundează dreptul său la două pensii pe dispozițiunile art. 34 din legea pentru pensii de de lei 15 Februarie 1868;

Având în vedere art. 34-39 din sus citata lege;

Considerând că din textul și spiritul acestor articole, rezultă că legea pensiunilor din 1868 în dispozițiunile sale transitorii a pregătit trecerea de la starea pensionarilor săi mai bine dis, a funcționarilor în pozițiune d'a exercita drepturile lor la pensie, de sub Regulamentul Organic la starea creată prin noua lege, a creat două mari categorii și anume: unii care ar voi să se mulțumească pe pensia ce li s'ar fi cuveni dacă Regulamentul Organic ar mai fi fost în vigoare și alții care ar voi să beneficieze de dispozițiunile noiei legi;

Că pentru prima categorie, legea prin art. 34-38 d'cretează atât timpul în care mai le este permis a cere regularea lor la pensie, cât și procedura de urmat pentru constatarea și liquidarea acestor pensii, cum și epoca când pensiunile liquidate vor fi puse în lucrare, iar pentru a doua categorie, legea, prin art. 39 dispune că anii serviți sub Regulamentul Organic se vor întruni cu cei serviți sub imperiul ei;

Că prin nici un articol legea pensiunilor de la 1868 n'a creat o a treia categorie, în care ar voi să intre Maiorul Tudorache Ilie, adică categoria celor care ar putea avea două pensii, una pentru timpul servit sub zisul regulament și alta pentru cel servit sub imperiul ei;

Considerând că Maiorul Tudorache Ilie n'a putut dovedi că el și-a liquidat la 1868, în termenul prevăzut de lege, dreptul său la pensie, numitul Maior nedovedind prin certificatul obținut de la Curtea de Compturi sub No. 2660 din 28 Octombrie 1868, de cât că, la acea epocă, a făcut să i se constate anii serviți de dânsul până atunci;

Că prin urmare el a înțeles a fi numărat în a doua categorie de funcționari, care conform art. 39 din legea pensiunilor din 1868, voia să reunească anii serviți sub imperiul Regulamentului Organic cu cei ce vor servi sub imperiul noiei legi, beneficiind de dispozițiunile ei;

Că legea de la 16 Martie 1876 n'a adus nici o modificare esențială art. 34 din legea de la 15 Februarie 1868, mărginindu-se numai a declara că funcționarii

carî ar voi să beneficieze de dispozițiunile art. 34 din legea pensiunilor din 1868, se pot adresa valabil nu numai comitetului pensionarilor ci și autorităților prevăzute în art. 1 al legii de care ne ocupăm ;

Că ast-fel fiind apelul făcut de Ministerul de Resbel contra sentinței cu No. 17 din 1896, a trib. Ilfov, secția I civilo-corecțională, fiind întemeiat câtă a se admite și a se respinge acțiunea Maiorului Ilie Tudorache, admisă prin sentința apelată.

În ce privește apelul făcut de Maiorul Ilie Tudorache care se plânge că rău tribunalul i-a respins cererea de daune interese de oare ce el a fost pus la retragere și trecut la pensiuie fără să se fi respectat de Ministerul de Resbel, condițiunile cerute de legile relative la pensiuie în anul 1890, câtă să examinăm dacă s'a respectat dispozițiunile legii din 17 Februarie 1897 asupra poziției ofițerilor și legea pensiunilor militare din 9 Iunie 1889 ;

Considerând că, în ce privește etatea Maiorul Ilie Tudorache fiind născut, cum rezultă din controalele armatei, la 21 August 1824 dînsul avea la 1 Februarie 1890 etatea de 65 ani împliniți adică cinci ani mai mult de cât cerea art. 20 din legea poziției ofițerilor, promulgată la 17 Februarie 1887, pentru ca să poată fi pus la retragere și cinci-spre-zece ani mai mult de cât îi trebuia conform art. 1 al. a din legea pensiunilor militare de la 9 Iunie 1889, pentru a'și putea exercita dreptul la pensiuie, că alegațiunea Maiorului Ilie Tudorache, cum că etatea ce îi atribue controalele armatei nu este cea exactă, nu poate fi întemeiată, pe cât timp dînsul n'a dovedit cu nimic în contra arătărilor ce rezultă din controale, că nici actul de etate legalizat prin jurnalul No. 330 din 26 Ianuarie 1890 al tribunalului Romanai și în care se zice că Maiorul Ilie Tudorache e născut în Caracal în anul 1836 pe când e netăgăduit că numitul Maior e născut în comuna Făurești, jud. Vâlcea, nici pretinsul act originar de botez, care nu poartă nici numărul, nici sigilul bisericeii, nici vre-o semnătură legalisată nu pot atinge veracitatea datei nașterii apelantului, așa cum e trecută în controalele armatei, de sigur după declarațiunea făcută de el în înrolarea sa în armată ;

Că nu s'a contestat de nimeni că cifra de 400 lei mensuală ce s'a fixat ca pensiuie numitului apelant este cifra exactă ce s'ar cuveni conform legii din 9 Iunie 1889 art. 2 al. c și d, unui ofițer de gradul apelantului care ar avea patru-zece de ani de serviciu în armată ;

Considerând că, odată ce este stabilit că atât punerea sa la retragere, cât și regularea sa la pensiuie sunt legalmente făcute, nici vorbă nu poate fi de daune interese din partea Ministerului de Resbel ;

Că prin urmare apelul Maiorului Ilie Tudorache câtă a se respinge ca neîntemeiat ;

Având în vedere și dispozițiunile art. 30 aliniatul ultim din legea timbrului, care prevede că atunci când

într'un proces statul câștigă contra părții pîrite, judecătoria din oficiu câtă să condamne pe pîrit a plăti către fisc indemnisația timbrului ce ar fi usat în proces reclamantului de nu ar fi fost statul ;

Considerând că, precum se vede mai sus, s'a admis de Curte apelul făcut de Ministerul de Resbel și prin urmare Curtea e ținută să facă us de dispozițiunea art. 30 aliniatul ultim citat mai sus, condamnând pe Maiorul Ilie Tudorache la indemnisația fiscului de timbrele ce s'ar fi usat în apel dacă nu era statul apelant ;

Pentru aceste motive, în virtutea legii, decide.

Curtea,

Statuând asupra apelurilor făcute atât de Ministerul de Resbel de o parte, cât și asupra aceluia făcut de Maiorul în retragere Ilie Tudorache de altă parte, în contra sentinței No. 17/96 a tribunalului Ilfov, secția I civ. cor.

Pentru aceste motive redactate de d-nul consilier C. G. Dâmboviceanu.

Reformează sentința tribunalului, respinge acțiunile făcute de Maiorul Ilie Tudorache în contra Ministerului de Resbel.

Condamnă pe Maiorul Ilie Tudorache ca să plătească fiscului una sută trei zeci lei timbrele și taxa apelului ce ar fi urmat să întrebuițeze Ministerul de Resbel în facerea apelului său.

(ss) G. N. Bagdat, C. G. Dâmboviceanu, D. Giuvara.

OPINIUNE

Înșușindu-mi motivele din sentința apelată.

Sunt de părere a se respinge ambele apeluri și a se confirma sentința apelată.

(ss) M. Paleologlu.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI ILFOV, SECȚIA I

Audiența de la 17 Ianuarie 1896

Președenția D-lui GR. ȘTEFĂNESCU, Prim-Președinte

Sentința civilă No. 17

Maiorul Tudorache Ilie cu Ministerul de resbel

Pensiuie militară. — Cum se recunoștea drepturile la pensiuie, pentru timpul servit sub Regulam. Organic. — Drept la pensiuie constatat și liquidat subt regulamentul organic conform legii din 1868. — Dacă un militar poate lua pe lângă această pensiuie, și pensiuie ce i se cuvine pentru tot timpul cât a mai servit până sub legea pensiunilor militare din 1889.

Ofițer. — Ofițer pus la retragere din oficiu pentru limită de vîrstă. — Matricolele armatei. — Dacă fac credință pentru etatea militarilor. — Cu ce se poate combate arătarea lor în privința acestei etăți.

1) Pentru recunoșterea drepturilor câștigate înaintea legii pensiunilor din 1868, era de ajuns ca în termen de un an să se fi făcut o cerere în acest sens, fie la comitetul pensiunilor, fie la Inalta Curte de compluri, fie la Adunarea deputaților, și această singură cerere, obliga pe comitetul pensiunilor să liquidez și să înregistreze drepturile de pensiuie ale reclamantilor.

2) Art. 28 din legea pensiunilor militare din 1889, abrogând toate dispozițiunile contrarii acelei legi, nu a înțeles

a ridica militarilor, drepturile câştigate deja, constatate și liquidate în puterea legii din 1868.

Ast-fel, militarul care a avut liquidat dreptul la pensune pentru un termen sub regulamentul organic, și a continuat a servi statului ca militar până și după aplicarea legii pensiunilor militare din 1889, făcând și alte termene, urmează a i se recunoaște să primească totalitatea ambelor pensuni, dacă această totalitate nu trece peste maximul de 900 lei lunar, prevăzut de această lege ca pensune.

3) Matricolele armatei pot fi ținute în seamă pentru dovedirea etății unui ofițer spre a fi pus la retragere din oficiu pentru limită de vârstă, și ofițerului care este pus la retragere, îi incumbă sarcina de a dovedi etatea sa cu acte în regulă și prezentate Ministerului de resbl în timp util.

S'au ascultat: d-nii avocați Ștefan Șoimescu, din partea d-lui Maior Tudorache Ilie și G. Pârvulescu din partea Ministerului de resbel.

Tribunalul deliberând,

Având în vedere acțiunea intentată de Maiorul Tudorache Ilie cu petiția reg. la No. 12872/94 prin care tinde a se obliga Ministerul de Resbel, a rectifica pensia de 400 lei ce i s'a acordat la 1 Februarie 1890, prin a i se aloca suma de 492 lei, bani 74 de fie-care lună și în același timp să se oblige la plata diferenței de 92 ei, 74 bani pe lună de la data punerii sale în retragere și până la facerea rectificării cerute, plus cheltueli de judecată;

Având în vedere și acțiunea intentată de Maiorul Tudorache Ilie, cu petiția reg. la No. 12907/94, prin care cere a se obliga Ministerul de Resbel la două-șeci mii lei, daune interese pricinuite prin faptul punerii sale în retragere, mai înainte de a fi atins limita de vârstă;

Având în vedere că aceste două acțiuni, au fost conexe de tribunal prin încheerea cu No. 8916/94;

Ascultând pe părți în desbateri, vădând actele exhibate în instanță și concludsiunile scrise atașate la dosarul cauzei.

În ce privește prima acțiune:

Având în vedere că reclamantele, pentru stabilirea drepturilor sale la pensune, invoacă certificatele înaltei Curți de compturi cu No. 2660/68 și 996/90, susținând că pentru drepturile câştigate sub regulamentul organic a presintat Ministerului de Resbel, certificatul comitetului pensiunilor, prin care i se recunoaște dreptul la o pensune de 172 lei și 82 bani pentru două termene împlinite sub regulamentul organic;

Considerând că prin certificatul Inaltei Curți de Compturi cu No. 2660/68 se constată că reclamantele Maior Tudorache Ilie, a servit statului ca militar de la 16 Iunie 1850 și până la 15 Februarie 1868, având în ultimul timp gradul de căpitan cu solda lunară de 259 lei, bani 25, că avea dar la promulgarea legii pensiunilor din 1868, împlinite două termene de pensune după art. 29 și 30 din Regulamentul Organic, termene pentru care i se cuvenea ca un drept câştigat recunoscut prin art. 33 din legea de la 1868 o pensune lunară de 172 lei, bani 82;

Considerând că de și reclamantele pretinde că acest drept s'a liquidat de însuși Comitetul pensiunilor obținând un certificat pe care la înmănat Ministerului de Resbel, totuși întru cât nu se dovedește cu nimic acest fapt și Ministerul nu'l recunoaște, rămâne a se vedea deci dar, chiar în cazul când nu s'ar fi liquidat de comitet acest drept, totuși i are dobândit prin singurul fapt că a cerut în termen de un an de la promulgarea legii din 1868 să i se constate acest drept;

Considerând că pentru recunoașterea drepturilor câştigate înaintea legii pensiunilor din 1868, conform art. 1 din legea de la 16 Martie 1870, suplimentar art. 34 din legea pensiunilor din 1868, era de ajuns, ca în termen de un an, să se fi făcut o cerere în acest sens, fie la Comitetul pensiunilor, fie la Inalta Curte de Compturi, fie la Adunarea deputaților; că această singură cerere conform art. 2 din menționata lege, obligă pe Comitetul pensiunilor să liquidezze și să înregistreze drepturile de pensune ale reclamanților;

Considerând că întru cât Maiorul Tudorache Ilie, dovedește cu certificatul Inaltei Curți de Compturi No. 2660/68, că a făcut o atare cerere în timp util, de sigur că Comitetul pensiunilor a trebuit să i liquidezze drepturile câştigate și să le constate în registrul ad-hoc, prevădută prin art. 36 din legea de la 1868, fiind obligat a o face prin art. 2 din legea suplimentară din 1870;

Că așa fiind rămâne bine constatat că Maiorul Tudorache Ilie sub Regulamentul Organic, avea un drept câştigat și constatat conform art. 33, 34, 35 și 36 din legea de la 1868 la o pensune de 172 lei, bani 82, pentru două termene servite sub Regulamentul Organic;

Considerând că peste aceste două termene, Maiorul Tudorache Ilie a servit Statului după cum se dovedește cu certificatul Inaltei Curți de Compturi; până la Februarie 1890, când a și fost pus în retragere, adică încă 28 ani, calculându-se îndoit timpul campaniei de la 1877;

Considerând că conform dispozițiilor art. 2 al c din legea pensiunilor militare din 1889, sub imperiul căria sa regulat la pensie, pentru acest timp, numai să-i se acorde încă o pensune de 369 lei, bani 98 pe lună și anume 3/4 părți din solda gradului ce avea în cei din urmă doi ani, pentru 25 ani de serviciu, sporită cu 1/60 pentru fie-care an de serviciu făcut în plus;

Considerând că prin art. 28 din legea pensiunilor militare din 1889, abrogându-se toate dispozițiile contrarii legii de față, nu s'a înțeles a ridica militarilor drepturi câştigate deja, constatate și liquidate în puterea legii de la 1868;

Considerând că reclamantele Maiorul Tudorache Ilie, având liquidat dreptul de a primi 172 lei, bani 82 pe lună ca pensune pentru termenele de serviciu împlinite sub Regulamentul Organic, precum și alt drept de a primi 319 lei, bani 98 pe lună ca pensie pentru al doilea period de 28 ani, serviți peste termenele deja liquidate, urmează să i se recunoască dreptul să pri-

mească totalitatea ambelor pensuni, pe cât timp acea totalitate care este de lei 492, bani 74 pe lună, nu trece peste maximum de lei 900 lunar, singură restricțiune prevăzută de art. 2 al. c din legea pensiunilor militare din anul 1889 de și trece peste retribuțiunea gradului ce a avut în cei din urmă doi ani de serviciu;

Că așa fiind Maiorul Tudorache Ilie, având dreptul de a primi ca pensune lunară suma de lei 492, bani 74, drept ce trebuia să îi servească încă de la data punerii sale în retragere, și cum nu i s'a dat de cât 400 lei pe lună urmează se i se plătească diferența de lei 92, bani 74 de la acea dată până la rectificarea pensiunii în modul arătat:

In ce privește a doua acțiune:

Având în vedere că, Maiorul Tudorache Ilie a fost pus în retragere pe ziua de 1 Februarie 1890, având trecută vârsta de 55 ani prevăzută de art. 20 din legea poziției oficerilor de la 17 Februarie 1887;

Considerând că, punerea sa în retragere s'a făcut după data matricolei Maiorului reclamante, în lipsă de acte de stare civilă;

Considerând că, foaia matricolă a numitului Maior arată ca dată a nașterii sale, anul 1824 în comuna Făurești, jud. Vâlcea, dată ce nu s'a putut rectifica în timp util de către Maiorul Tudorache Ilie cu toate cercetările ministeriale, de oare-ce nu s'a prezentat acte serioase prin cari să facă a se arăta că este născut la altă dată de cât aceia ce se arătase încă de la înrolarea sa;

Că de și cu ocaziunea regulării sale la pensune, a prezentat Ministerului de Resbel, actul de etate, făcut conform art. 93 din c. c., înaintea Tribunalului Romanai, prin care se afirmă că este născut în anul 1836, totuși conținutul lui nefiind adevărat în ce privea locul nașterii și al botezului, cu drept cuvânt nu a putut fi privit ca serios de Ministerul de Resbel, nici în ce privește data nașterii;

Considerând că, de și reclamantele astă-și în instanță presintă un buletin de naștere al preotului din comuna Făurești, jud. Vâlcea, prin care se stabilește că este născut în anul 1836, totuși fără a se mai examina și discuta validitatea acestui act, din punctul de vedere al formelor exterioare, intru cât reclamantele Maiorul Tudorache Ilie nu l'a prezentat în termen util Ministerului de Resbel, nu se mai poate prevala de densul, spre a se constata că nu avea vârsta de a fi pus în retragere și a stabili dar că Ministerul era în culpă punându-l în retragere fără să aibă vârsta și ca urmare în drept a cere daunele ce pretinde că i s'a pricinuit;

Că prin urmare din acest punct de vedere, acțiunea de daune urmează a se respinge;

Pentru aceste motive redactate de d-l Prim Președinte Gr. Ștefănescu, în virtutea legei admite acțiunea intențată de Maiorul Tudorache Ilie în contra Ministerului de Resbel;

Obligă pe Ministerul de Resbel să rectifice pensiunea acordată prin titlu de pensune No. 60 de la 28 Febr. 1890 Maiorului Tudorache Ilie înscriindu-se numitul cu o pensune lunară de patru-sute-nouă-zeci și doi lei și 74 bani și să plătească numitului reclamant câte nouă-zeci și doi lei și 74 bani pe fie-care lună, cu începere de la 1 Februarie 1890 și până la data când se va face rectificarea arătatului titlu de pensie prevăzută prin prezenta sentință.

(ss) Gr. Ștefănescu, D. Florescu, M. G. Cantacuzino.

Grefier, (s) A. Mateescu.

INFORMAȚIUNI

E mult timp, de când la noi în țară, numărul societăților de tot felul, și cu diferite scopuri, a început a se înmulți în mod considerabil.

Lipsa de autorizațiune și de control, la care aceste societăți ar trebui supuse, a făcut să se dea loc la foarte multe abuzuri din partea administratorilor acelor societăți. Chiar zilele acestea s'a sesizat Parchetul trib. Ilfov de abuzurile săvârșite la mai multe societăți, al căror nume îl trecem sub tăcere.

Ceea-ce e de regretat mai mult, e ușurința cu care aceste societăți sunt recunoscute ca persoane morale.

Aflăm însă, că d. ministru de interne, a format deja un proiect de lege, prin care regulează în mod general, înființarea și controlul asupra acestor societăți, precum și un proiect de lege, relativ la persoanele morale, pe care proiecte le va aduce în curând în desbaterele Corpurilor legiuitoare.

BIBLIOGRAFIA

A apărut 2 volume:

TRATAT TEORETIC ȘI PRACTIC

DE

PROCEDURA CIVILA

DE

DIMITRIE CHEBAPCI

Doctor în drept, Avocat

Primul volum conține: Legea judecătoriilor de pace, acțiunile posesorie, acțiunea de revendicare, regulamentul de hotărnicie, legea de expropriere pentru cauză de utilitate publică.

Volumul al II-lea conține:

ESECUȚIUNEA SILITA

Ambele volume fiind de mare folos, magistraților, avocaților și studenților în drept, ele se găsesc de vânzare la autor *str. Plantelor No. 59*, și se pot procura în urma unei scrisori și a înaintării costului prin mandat poștal.

Fie-care volum costă lei 12; ambele voi. 24 lei